Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhallef Dr. Antonio Mizzi LL.D., Mag. Juris (Eu Law)

Appell Numru: 44/2017

Il-Pulizija

vs

Giuseppe Abela

detentur tal-karta ta' l-identita' bin-numru 568962(M).

Illum, 10 ta' Marzu, 2017

Il-Qorti,

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellant Giuseppe Abela quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta):

Talli Fix-xahar ta' Settembru tas-sena elfejn u sittax (2016) naqas li jaghti lil Rita Bonello, is-somma, ffissata minn dik il-Qorti jew stipulata fil-kuntratt bhala manteniment ghal uliedu u/jew martu, fi zmien hmistax-il (15) jum minn dak il jum li fih, skont l-ordni jew dak il-kuntratt kellu jhallas is-somma.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) tat-23 ta' Jannar, 2017 fejn il-Qorti wara li rat l-artikolu 338(z) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, sabet lill-imsemmi imputat hati tal-kkuza kif dedotta mill-Prosekuzzjoni u kkundannatu ghal xahrejn detenzjoni.

Rat ir-rikors tal-appellant Giuseppe Abela pprezentat fl-1 ta' Frar, 2017 fejn talab li din il-Qorti joghgobha tilqa' dan l-appell billi THASSAR U TIRREVOKA s-sentenza appellata fejn sabet lill-appellant hati tal-unika akkuza migjuba fil-konfront tieghu u minflok tiddikjarah mhux hati u konsegwetement TILLIBERAH minnha; jew sussidjarjament TIRRIFORMA s-sentenza appellata fil-parti tal-piena inflitta u dan billi timponi piena aktar ekwa u gusta ghac-cirkostanzi tal-kaz.

Rat l-aggravji tal-appellant u cioe':-

Illi l-esponenti appellant ser ikun qieghed jinterponi dan l-umil appell mill-apprezzament tal-provi u l-piena erogata fil-konfront tieghu.

A. <u>Apprezzament tal-Provi</u>

L-ewwel aggravju tal-esponenti appellant ser ikun rigward l-apprezzament, fl-umli fehma tal-appellant, zbaljat, tal-provi tal-kaz odjern. Illi mill-provi f'dan il-kaz ma kienx hemm wisq hlief il-verzjoni tal-mara *parte civile* u cioe' Rita Bonello u x-xhieda tal-appellant stess.

Illi z-zewg (2) partijiet taw verzjonijiet differenti fid-depozizzjonijiet taghhom ta' x'gara. Illi l-ewwel ma telghet tixhed kienet l-eks mara tal-appellant u cioe' Rita Bonello, fejn taht gurament quddiem l-Ewwel Onorabbli Qorti tenniet illi hi ma kinitx irceviet ic-cekk ta' tlett mitt Euro (€300) rapprezentanti manteniment minghand l-appellant ghax-xahar ta' Settembru tas-sena elfejn u sittax (2016). Illi ghalkemm, in kontro-ezami, kienet mistoqsija jekk fil-verita' kinitx irceviet cekk ta' tliet mitt Ewro (€300) f'dak ix-xahar indikat hija baqghet issostni illi hi ma kienet irceviet l-ebda cekk.

Illi sussegwetement, tela' fuq il-pedana tax-xhieda l-appellant fejn ddikjara illi **<u>fil-fatt hu kien imposta cekk f'isem Rita Bonello fl-ammont ta' tlett mitt Ewro (€300) rapprezentanti manteniment ghaliha ghax-xahar ta' Settembru.</u>** Illi tant kemm l-imputat huwa cert illi lil Rita Bonello ghaddhielha c-cekk tal-manteniment ta' Settembru, illi qabel huwa tela' l-Qorti huwa

ghamel kuntatt mal-Bank illi nhareg ic-cekk minnu u sahansitra tawh id-dettalji necessarji kollha. **<u>FILFATT, L-APPELLANT XEHED ILLI L-BANK TAWH INFORMAZZJONI ILLI C-CEKK ILLI INHAREG F'SETTEMBRU F'ISEM RITA BONELLO KIEN ENUMERAT BIN-NUMRU MIJA, WIEHED U HAMSIN (151) U LIEMA CEKK GHADU MA SSARRAFX SAL-GURNATA TALLUM!!</u>**

Ghalkemm, l-appellant tela' minn jeddu jispjega dan kollu, l-Ewwel Onorabbli Qorti xorta wahda sabet htija fl-appellant, u cioe' illi ma ghaddhiex il-manteniment lil eks-mara tieghu ghax-xahar ta' Settembru tas-sena elfejn u sittax (2016). Illi bid-dovut rispett, l-Ewwel Onorabbli Qorti hawnhekk ghamlet apprezzament zbaljat tal-provi quddiemha; u dan stante' illi quddiemha kellha kunflitt ta' provi bil-*parte civile* u l-appellant jaghtu verzjonijiet kompletament differenti taghhom. Illi kif tghallimna l-gurisprudenza nostrana, ghalkemm mhux kull kunflitt ta' provi ghandu jirrizulta fil-liberatorja tal-imputat; meta jkun hemm kunflitt ta' provi illi jkun bizzejjed li jnissel dubju fil-gudikant, dan ghandu jkun DEJJEM favur l-imputat. Issa fil-kaz odjern, mhux talli l-appellant nissel dubju jekk filfatt hu kienx hareg ic-cekk intestat f'isem Rita Bonello ghall-manteniment tax-xahar ta' Settembru tas-sena elfejn u sittax (2016) talli mar oltre' minn dan **<u>u gab il-prova ta' dan ic-cekk, u cioe' n-numru tieghu u li filfatt ghadu ma giex imsarraf.</u>**

Ghaldaqstant, fil-kaz odjern, l-Ewwel Onorabbli Qorti ma kellu jkollha l-ebda decizjoni ohra ghajr illi tillibera lill-appellant mill-imputazzjoni migjuba fil-konfront tieghu; u dan tenut kont tal-fatt illi l-appellant gab il-prova illi filfatt hu kien hareg cekk ta' manteniment lill-*parte civile* ghax-xahar indikat, u kien biss sta' ghall-*parte civile* illi din ma sarfitux.

Ghalhekk, bir-rispett kollu, l-Ewwel Onorabbli Qorti ghamlet apprezzament zbaljat tal-provi migjuba quddiemha, in vista c-cirkostanzi tal-kaz odjern u u kif ukoll in-nuqqas ta' kredibbilita' tal-*parte civile* Rita Bonello.

B. <u>Piena Eccessiva</u>

Illi aggravju iehor tal-appellant huwa bbazat fuq il-piena erogata kontra tieghu fejn l-

appellant qed jilmenta illi l-piena erogata minn l-ewwel Qorti u cioe' dik ta' **xahrejn (2) detenzjoni** hija wahda sproporzjonata tenut kont tac-cirkostanzi.

Illi bid-dovut rispett kollu minbarra l-fatt illi l-Ewwel Onorabbli Qorti naqset milli taghmel apprezzament tal-provi xieraq, meta giet sabiex tikkunsidra dwar il-piena, ikkunsidrat **biss** illi reati ta' dan it-tip ma ghandhomx ikunu accettati. L-Ewwel Onorabbli Qorti, bir-rispett kollu naqset milli tikkunsidra punt importanti **HAFNA**; **U CIOE' ILLI L-ESPONENTI APPELLANT, MA GHANDU L-EBDA TIP TA' PROBLEMI MAL-GUSTIZZJA.** Illi anke' kieku stess l-esponent kellu xi kundanni precedenti kellu jinghata l-opportunita' mill-Qrati illi jirriforma ruhu; AHSEB U ARA META L-APPELLANT HUWA CITTADIN IDONEJU. Illi kieku stess l-Ewwel Onorabbli Qorti ikkonkludiet illi l-esponenti appellant verament kellu jinstab hati tal-akkuza migjuba kontra tieghu setghet inghatat xi forma ta' kundanna ohra fil-konfront tieghu, **aktar ekwa u gusta**. **Ghaldaqstant, il-fatt illi l-esponent gie ikkundannat ghal xahrejn (2) detenzjoni, hija piena eccessiva fil-konfront tieghu.**

Illi fl-umli fehma tal-esponent l-Ewwel Qorti, ma tatx l-importanza misthoqqa lill-aspett riformattiv, u ghalhekk il-piena inflitta, kemm fil-kwalita' taghha, u sussidjarjament u minghajr pregudizzju, fil-kwantita, ma tohloqx bilanc bejn l-aspett retributtiv u dak riformattiv, tant accenat u accettat, fil-kuncett ta' gustizzja kriminali fiz-zminijiet ta' llum.

Il-Qorti u l-gurisprudenza nostrana **DEJJEM** ghalmitna illi l-ewwel haga illi ma ghandha tipprova taghmel il-Qorti, meta tinsab htija, hija li tirriforma lill-hati, u timponi biss piena karcerarja meta ma jkunx hemm toroq alternattivi; **specjalment persuna b'fedina penali nettissima!!**

Illi bosta drabi l-Qrati sahqu fuq il-bzonn ta' piena li ghandha tkun mezz riformattiv, a skapitu tal-mezz deterrent fil-piena. Fil-fatt fis-sentenza **Il-Pulizija vs. Stephen Spiteri** moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fit-tnejn u ghoxrin (22) ta' Settembru tas-sena elfejn u tlieta (2003), il-Qorti qalet illi:

Konsiderata l-piena bhala mezz ta' riforma tal-imputat fl-interess tieghu u tas-socjeta', izjed u izjed din il-piena karceraja tidher inadatta. Infatti, permezz taghha, tifel ta' kondotta sa issa tajba, u li diga', bil-fatti, wera' soghba tar-reat li ghamel, ser jinxtehet ghal soggorn ma' nies li fil-maggjoranza taghhom huma delinkwenti recidivi multipli (l-appellant f'dal kaz mhux recidiv). B'hekk minflok jigi riformat, hemm il-possibilta' illi huwa jiehu lezzjonijiet fid-delinkwenza ... tara illi huwa opportun illi inehhi l-impressjoni illi l- iskop tal-ligi kriminali u tal-piena huwa biss illi jkun ta' deterrent biex jghallem lil dak li jkun illi 'crime does not pay'. Huwa certament kuncett illi ghamel zmien u kien il-kuncett predominanti, pero' llum il-kuncett m'huwiex aktar ta' piena retributtiva, imma ta' sistema restorattiva, fejn anke jekk hu possibbli u safejn hu possibbli, u tenut kont anki tac-cirkostanzi kollha tal-kaz, kif ukoll tal-precedenti kriminali tal-imputat, isir tentattiv biex mhux biss issir rikonciljazzjoni bejn l-agent tad-delitt u l-vittma li tkun sofriet danni u anke sofferenzi ohrajn, imma anki illi jkun hemm possibilita' illi dak li jkun jigi nformat u jikkonvinci ruhu illi ghandu jsegwi t-triq it-tajba.

Illi inoltre ssir referenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Terry Graham**, datata hamsa u ghoxrin (25) ta' Marzu tas-sena elfejn u erbatax (2014) fejn allavolja l-Qorti sabet htija fl-appellant ghall-akkuza ta' traffikar irriteniet:

Illi l-fedina penali tal-appellant tindika li l-ahhar darba li hu gie misjub hati f'dawn il-Qrati kien fl-10 ta' Ottubru, 2005 fuq incident, dwar il-pussess ta' droga, li jmur lura ghall-20 ta' April, 2000. Ovvjament, hemm dan l-appell li jirrigwarda ncident li gara fl-1 ta' Marzu, 2008. Ghalhekk, fuq medda ta' tmien snin dan hu t-tieni kaz li ghandu l-appellant. Illum, l-appellant qed jahdem bi profitt u mix-xhieda ta' l-imghallem tieghu johrog messagg pozittiv li dina l-Qorti ma tistax ma tiehdux in konsiderazzjoni. Jekk verament irridu r-riforma ta' bniedem li hu mahkuma mill-vizzju tad-droga t-triq li tghaddi mill-habs ma tizra

> ebda riforma fih. Irridu nkunu ta' idejat wiesghin u nghinu, f'dan il-kaz lill-appellant, biex dawn in-nies jistghu jiehdu posthom fis-socjeta' u ma jigux konsiderati bhala theddida lis-socjeta'. Dan li qed jinghad diga' ntqal minn din il-Qorti diversament presjeduta meta ndikat 'a window of opportunity'. L-appellant sabha fix-xoghol. Din il Qorti tittama li l-fiducja li qed taghti lill-appellant jissarraf pozittivament.

Ghaldaqstant, ghal dawn ir-ragunijiet din il-Qorti tichad l-appell tal-appellant Terry Graham u tikkonferma s-sentenza appellata. Dwar il-piena, din il-Qorti thassar u tirrevoka l-piena erogata minn din il-Qorti fejn ikkundannat lill-appellant ghal piena ta' tmintax il-xahar prigunerija u multa ta' elf u mitt euro (€1,100) u minflok wara li rat l-artikolu 7 tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta tordna l-hrug ta' Ordni ta' Probation ghal perjodu ta' tlett snin mil-lum.

Fis-sentenza fl-ismijiet ta' **Il-Pulizija vs Charlot Aquilina**, deciza mil-Onorabbli Qorti tal-Magistrati fis-sebgha (7) ta' Novembru, tas-sena elfejn u tmienja (2008) il-Qorti sahqet fuq il-bzonn, illi persuna **ghandha tinghata cans iehor fil-hajja taghha**, la darba turi car illi hemm ir-rieda ta' bidla.

> *Ghal finijiet ta' piena il-Qorti kkunsidrat bir-reqqa kollha dovuta is-Social Inquiry Report esebit a fol. 104 et sequitur tal-process minn fejn jirrizulta li l-imputat kellu trobbija instabbli**, li huwa kellu problema serja ta' abbuz mid-droga… u li huwa ilu ma jabbuza mid-droga b'mod kontinwu ghal dawn l-ahhar erba' snin**… **li tul dawn l-ahhar erba' snin kienu qed isiru urine sample tests lill-imputat u dawn dejjem irrizultaw fin-negattiv**… Il-Qorti wara li kkunsidrat dan kollu jidrilha li ghalkemm mill-fedina penali tal-imputat jirrizulta li huwa inghata opportunitajiet rega' qabad it-triq il-hazina ghaliex kien ghadu jabbuza mid-droga, irrizulta wkoll li dawn l-incidenti jirrisalu ghal qabel is-sena 2003, u cioe' ghal qabel ma l-imputat beda u ttermina b'success il-programm residenzjali, **u ghalhekk l-imputat ghandu jinghata l-ahhar opportunita' sabiex jirriforma ruhu u jaqbad definittivament it-triq it-tajba specjalment meta wiehed***

jikkunsidra li llum il-gurnata l-imputat *oltre li ttermina b'success il-programm residenzjali* ***ghandu xoghol stabbli u anki hajja familjari wkoll pjuttost stabbli.***

Fis-sentenza, **Il-Pulizija vs Ritmar Hatherly u Justin Farrugia**, deciza mill-Qorti ta' l-Appell fid-9 ta' Ottubru, 2008, il-Qorti, filwaqt li ghamlet referenza ghal xi kazijiet ohra qalet hekk:

"Issa, ghalkemm huwa veru li qorti ghandha dejjem toqghod attenta li ma tizvalutax il-mizuri mhux karcerarji a disposizzjoni taghha b'applikazzjoni taghhom bl-addocc u minghajr ma tiehu kont xieraq tal-antecedenti penali ta' dak li jkun, mill-banda l-ohra s-semplici fatt li persuna tkun precedentement inghatat probation jew conditional discharge ma jfissirx necessarjament li ma tkunx tista', jew li m'ghandhiex, fil-kazijiet li jikkwalifikaw terga' tinghata probation jew conditional discharge jew tigi applikata fil-konfront taghha xi mizura ohra taht il-Kap. 446.

F'dan ir-rigward din il-Qorti taghmel referenza ghal dak li nghad fis-sentenza taghha tat-18 ta' Jannar 2001 fl-ismijiet **Il-Pulizija v. George Farrugia:**

"*Issa, huwa veru li l-appellat ghandu fedina penali li ftit din il-Qorti rat bhalha. Bizzejjed jinghad li dina l-fedina penali tiehu xejn anqas minn 42 faccata. L-appellat illum ghandu erbghin sena, u f'dawn l-erbghin sena huwa kellu xejn anqas minn 77 kundanna mill-Qrati ta' Gustizzja Kriminali. Kien hemm xi okkazzjonijiet fis-snin sebghin u fil-bidu tassnin disghin meta l-qrati applikaw fil-konfront tieghu sia l- Artikolu 5 kif ukoll l-Artikolu 9 tal-Kap. 152; il-bqija tal-kundanni, pero`, jinvolvu multi u habs…"Apparti li din il-Qorti ma tistax taqbel ma' l-Avukat Generali fejn dan jghid li s-sitwazzjoni ta' l-appellat hija "irriversibbli" – fil-fehma tal-Qorti hija l-mewt biss li ggib stat jew sitwazzjoni ta' irriversibilita` assoluta – anqas ma tista' din il-Qorti tikkondividi l-fehma ta' l-Avukat Generali li Ordni ta' Probation hu indikat biss ghal "first offenders" zghazagh.* ***Anke fil-kaz ta' persuna ta' eta` mhux zghira u li forsi hu recidiv, tista' titfacca fil-hajja ta' dik il-persuna a window of opportunity li permezz taghha jkun jista' jinkiser ic-ciklu ta' kundanni u ta' prigunerija.***

Finalment, b'relevanza ghal dan l-aggravju l-appellant jirrileva illi kif intqal mill-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Publius Said** deciza fid-disgha (9) ta' Lulju tas-sena elfejn u tlieta (2003) u f'diversi sentenzi sussegwenti:

> l-ghan ewlieni tal-legislatur meta introduca din il-kontravenzjoni (referenza ghar-reat kontravenzjonali kontemplat fl-artikolu 338(z) tal-Kap 9 xi ftit tas-snin ilu kien li jgib pressjoni fuq persuni li jkunu riluttanti li jhalsu manteniment lid-dipendenti taghhom u mhux li jippunixxi biss ghall-ksur tal-ordnijiet tal-Qrati, li kif intqal ghandhom dejjem jigu obduti u osservati skrupolozament.

Illi ghaldaqstant, l-esponent umilment jissottometti illi l-piena erogata fil-konfront tieghu hija eccessiva u sproporzjonata, iktar u iktar meta l-Qrati taghna taw cans u diversi opportunitajiet ohra lill-persuni illi kellhom fedina penali kkulurita u kienu sahansitra recedivi.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Semghet it-trattazzjoni tal-partijiet.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant ezebita mill-prosekuzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Ikkunsidrat,

Illi fis-seduta tal-19 ta' marzu, 2017 l-appellant hallas seduta stante s-somma ta' tlett mitteuro lill-parte cvile.

Ghaldaqstant, din il-Qorti tichad l-appell ta' Giuseppe Abela fil-meritu. Dwar il-piena. Thassar u tirrevoka l-piena ta' xahrejn prigunerija u minflok tillibera lill-appellant taht il-provvedimenti tal-artikolu 22 tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta bil-kondizzjoni li ma jaghmilx reat iehor fi zmien xahrejn mil-lum.